

1. Kdysi se v Izraeli říkalo: *Pojďme, vystupme až k vidoucím.* Bude nás učit svým cestám a my budeme chodit po jeho stezkách (podle Mi 4,2), *abychom uměli zemdlelého podpírat slovem* (Iz 50,4), *rozlišit slámu od obilí* (Jr 23,28). Uplynul čas, *svízelná doba* (Da 9,25). Příčinou našich hříchů jsou *sýpky* moudrosti *rozbořené* (Jl 1,17), *skalní srázy se zřítily* (Ez 38,20), moudrost zůstala *zapuzená a přestěhovaná* (Iz 49,21), *nikdo ji nevede* (Iz 51,18), *dokud jim Hospodin neposlal zachránce* (podle Iz 19,20), který by oznamoval *stezku spravedlnosti* (Ž 23,3) a *vystavěl věž* (Iz 5,2) prozíravosti a rozumnosti. Jaké *nekonečné množství zásob* (Na 2,10)! Tehdy vzešla moudrost a oděla se do pestrobarevných královských rouch, neboť se nad ní slitovala Skála a dala jí otěhotnět, aby se stala znamením a viděním. A porodila syna vzácného, jenž Tóru rozhojní a rozšíří. Jeho jméno bude *Divuplný bohatýr, Otec věčnosti, Vládce pokoje* (podle Iz 9,5), *na jeho rameni spočine vláda* (tamtéž). Jeho *bedra budou opásána spravedlností a jeho boky přepásá věrnost* (Iz 11,5). Otevřel komnaty Tóry, aby *rozjasnil oči* (Ezd 9,8) a přivedl k ní ty, kdo jí budou naslouchat. Dal povstat těm, kdo v ní rozbili tábor, *její paláce si prohlédl* (Ž 48,14). *Zemdlentí tam dojdou odpočinku* (Jb 3,17), naleznou zde *spočinutí a dobrou hornatou zemi a Libanón* (Dt 3,25), kde je *strom poznání* (Gn 2,9), *jeho ratolesti se prodloužily* (Ez 31,5). *Byl krásný svou velikostí a délkou svého větvoví* (Ez 31,7), *vody mu daly velikost, propastná tůň ho vyhnala do výše* (Ez 31,4). Tam budou odpočívát jeho ubohé ovce, *zapuzená i chromá* (Mi 4,6), *zde je místo míru* (Iz 28,12) pro všechny *těžkého jazyka a temné mluvy* (Ez 3,5), aby dodali vážnosti *skvostné nádheře* (Est 1,4) našeho učitele a pána, navýsost moudrého Mošeho, syna velikého rabiho, našeho učitele Majmūna, nechť jej střeží jeho Skála. Výchtu

jeho chvály konce není a *jeho houfy* není *možno sečíst* (podle Jb 25,3). On je vznešený a jeho knihy jsou podobny safíru. Ony jsou jeho posly a šperkem. *Bůh jej vyslal pro zachování života* (podle Gn 45,5), aby přívalem deště jeho moudrosti a spravedlnosti rozkvetla vyprahlá země a vydala květy. Nechť Bůh ve svém milosrdenství jeho dny a roky prodlouží a jeho tužby vyplní.

2. Nyní, náš pane a vznešený učiteli, svíce Izraele, jenž projasňuješ oči exilu, hle, tvoji služebníci sídlící ve stanech země edómské přišli ze země daleké, aby nakoupili pokrm ze sýpek tvé moudrosti a navázili vodu z pramene tvé rozumnosti. Některým členům našeho společenství přišlo na mysl, abychom se na našeho pána obrátili s dotazem ohledně výroku našich učenců blahé paměti: „Izrael nemá hvězdu“ (bŠab 156a). Z odpovědi rabiho Šriry a rabiho Haje na tuto otázku jsme viděli, že zastávají stejný názor jako astrologové a ti, kdo zírají na hvězdy. Dělí se na dvě skupiny. Za prvé: Existují lidé, kteří každou událost vztahují k hvězdným znamením a říkají, že veškerý pohyb člověka i sebemenší myšlenka závisí na hvězdných znameních. Vše, co se děje zde, pochází odtamtud, a vše, co je tam, je i tady. Veškeré pozemské dění je jako tabulka vosku připravená k otisku. Nebeská hvězdná znamení jsou jako pečeti připravené k tomu, aby vtisklo člověku jeho podobu, aniž by bylo možno k tomu něco přidat nebo z toho něco ubrat. Tito lidé nepatří mezi vyznavače Hospodina, budiž požehnán, a těch se naše slova netýkají. Za druhé: Existuje skupina lidí, kteří tvrdí, že člověk koná ve své moudrosti skutky, které na hvězdných znameních nezávisí, a člověk svou myslí může odvrátit to, co hvězdné znamení působí. I zde jsou dvě podskupiny. Jedni spojují dění s duší člověka a říkají, že duše i duch jsou vznešené a že jejich „rubín“ a jejich původ je nad sférou hvězd a planet. Duše, a prostřednictvím její síly i člověk, může změnit to, co zapříčinila hvězdná konstelace. Druzí každou věc přisuzují Pánu světů, On je požehnán, a říkají, že stvořil v člověku schopnost odvrátit to, co zapříčinilo hvězdné znamení onoho člověka. A ať už se jedná o tu či onu podskupinu této druhé třídy: Když

hvězdná konstelace způsobí člověku horečku, napadne hned ty první, <kteří věří v moc duše>, aby se postižený napil studeného nápoje a tak se ochladil. A ti druzí <naopak míní>, že je na Bohu, aby postiženého zachránil.

3. Tyto odpovědi ga'onů blahé paměti, jejichž jména jsme našemu učiteli výše zmínili, jsme zde předložili v jejich doslovném znění. Existují lidé, kteří se dělají moudřími a říkají totéž co tito ga'oni. Vztahují ale tato slova pouze na toho, kdo by měl v určité době podle postavení hvězd ve chvíli svého narození onemocnět horečkou; ovšem tomu se podle nich dá předejít tím, že vypije studený nápoj, aby se ochladil a upravil tím svou tělesnou přirozenost. Avšak tomu, o němž postavení hvězd v době jeho narození rozhodlo, že v určitý čas zemře, nic nepomůže.

4. Něco takového naše mysl nemůže pojmout a naše myšlenky to nemohou uchopit, protože pak by podle jejich slov úrdek hvězd a hvězdných znamení patřil mezi zvyklosti světa navěky rozhodnuté ode dne, kdy Bůh stvořil člověka; nic k tomu nelze přidat a nic z toho ubrat. Podle našeho skromného názoru a nepatrných znalostí ten, kdo zastává zmíněný názor, kormoutí srdce lidu Tóry a zavírá dveře před těmi, kdo se modlí. Neboť pak by si každý člověk ve svém srdci řekl: „Jak by se mohl změnit řád světa, aby bylo možné uniknout před úradkem hvězd a hvězdných znamení?“ A pojme představu, že je podoben tomu, o němž učenci blahé paměti řekli: „Jeho modlitba je marná“ (mBer 9,3).

5. Tato pokolení nejsou pro své hříchy hodna toho, aby kvůli nim Bůh změnil běh světa. Jestliže lidé projdou pod holí hvězd a jejich dohledem (podle Ez 20,37), *cožpak budeš své divy konat pro mrtvé* (Ž 88,11) a obživíš ty syny člověka, jejichž tělesná konstituce je už od narození slabá a v jejichž přirozenosti není, aby žili dlouhá léta? Nehovoříme jenom o smrti, kterou úrdek hvězd přisoudil lidem <slabé> tělesné konstituce, ale i <o smrti> těch, kteří jsou přirozeně silní a kypí zdravím, a přitom proti nim hvězdy vynesou soud tragické nebo přirozené smrti anebo jiné těžké příhody. Není možné <si představit>, že

by silný člověk zemřel jinak než z nějaké příčiny nebo z důvodu hříchu, ale jistě ne z důvodu slabé tělesné konstituce, která mu byla dána v den jeho stvoření.

6. Tato otázka sevřela naše srdce úzkostí, takže jsme se ocitli v rozpacích, čím se vlastně věda o hvězdných znameních liší od ostatních věd. Vždyť lékařská věda přináší světu velký užitek, zatímco věda o hvězdných znameních s sebou nese jen mnohou zlobu. Nejen to, tito učenci navíc boří základy víry tím, že vydávají učení o nebeských znameních za nepohutelný kůl. Kvůli jejich slovům někteří lidé považují své modlitby za takové, o nichž naši učenci blahé paměti pravili: „Je to marná modlitba.“ Člověk pak totiž neproказuje dobročinnost a nemodlí se za mrtvého, aby ožil. Podle jejich mínění jsou někteří lidé nazýváni mrtvými zaživa. Cožpak život, bohatství a radost nemají být žádány od Stvořitele, přestože je našimi učenci blahé paměti řečeno: „Život, potomstvo a obživa nezávisí na dobrých skutcích, nýbrž na znameních hvězd“ (bMQ 28a)? Naše mysl není s to plně pochopit jejich slova a rozřešit přetěžké otázky, jež se nacházejí v Talmudu. Na několika místech v Tóře, Prorocích, Spisech a ve výrocích našich učenců blahé paměti stojí, že zásluhy jsou ku prospěchu na tomto světě i ve světě příštím. I ze slov našich učitelů, ga'onů Šriry a Haje blahé paměti, vidíme, že podpořili slova toho, kdo řekl: „Izrael nemá hvězdu“ (bŠab 156a).

7. Proto snažně prosíme našeho vznešeného učitele, aby nám oznámil pravdu o všem tom zlu, o němž nás zpravují ti, kdo vykládají hvězdná znamení. Vědí, co se <v budoucnosti> kdykoli přihodí? A je možné se toho předem vyvarovat na radu učence? V knihách učenců totiž stojí, že nachází-li se konstelace nějaké hvězdy v určitém postavení, přihodí se mu to a to, ale nachází-li se v jiném postavení, stane se mu něco jiného. Někteří <jistou konstelaci> vykládají jako škodu, jiní ji jako škodu nevykládají, a neřeknou, čeho se to bude týkat, odkud a kdy to přijde.

8. Zde vypíšeme některé ty neblahé události podrobně: člověk umírá na nejrůznější nemoci nebo tak, že padne do rukou zlo-